

**NATURENS
RIGE**

Ringkøbing fjordlandskab

Område 4

Område 4

Ringkøbing Fjordlandskab

Område 4

Landskabets kendetegn

Ringkøbing Fjord samt de tilstødende lavbundsområder skaber tilsammen Ringkøbing fjordlandskab og udgør en stor del af det vestlige Ringkøbing-Skjern Kommune.

Landskabsområdet er kendetegnet af et fladt terræn med en meget åben karakter ud over vandfladen (billede 1).

Fjordlandskabets bebyggelse omfatter klitgårde, der ligger karakteristisk langs "Klitvejen" i overgangen til Klitlandskabet mod vest (billede 2). En anden væsentlig bebyggelse er sommerhusområder, der er et resultat af en senere udvikling i fjordlandskabet. Ringkøbing ligger som en større by mod nordøst og præger fjordlandskabet visuelt. Bevoksningen er sparsom og ligger i den vestlige del af fjorden som få lave hegn vinkelret på fjordkysten omkring afgræssede enge. I nordøst ligger dyrkede marker mellem de afgræssede enge.

Hele fjordlandskabet er kendetegnet af vidtrækkende udsigter over vandfladen. Klitterne rejser sig mod vest.

Fjordlandskabet rummer få tekniske anlæg, men fjorden er i moderat grad visuelt påvirket fra de omgivende landskaber (billede 3).

Der findes to delområder i landskabsområdet, der adskiller sig væsentligt fra fjordlandskabet. Mod nord ligger delområdet Holmsland Sønderby, og mod syd er Tipperne, Værneengene og Bjålum Klit afgrænset som et delområde.

Beliggenhed og afgrænsning

Landskabsområdet *Ringkøbing Fjordlandskab* ligger i den syd-vestlige del af kommunen og strækker sig i nord-sydlig retning. Landskabet er domineret af Ringkøbing Fjord, der er en stor del af kommunen.

Områdegrænsen er lagt, hvor landskabet er orienteret mod kysten, og ligeledes hvor en naturpræget karakter dominerer frem for dyrkede marker, som i de tilstødende landskabsområder.

Mod øst er området afgrænset af overgangen til slettelandskaberne *Skjern Landbrugslette* og *Lønborg Landbrugsflade*, som er uden relation til fjorden. Afgrænsningen er bestemt af terræn og bevoksningsstruktur. Mod vest skaber klitterne en naturlig grænse, der adskiller fjordlandskabet fra det vestlige klitlandskab. Mod nord er afgrænsningen bestemt af

Udsigt over Ringkøbing Fjord fra den vestlige kyst (billede 1).

Klitgårde ligger langs Holmsland Klitvej (billede 2).

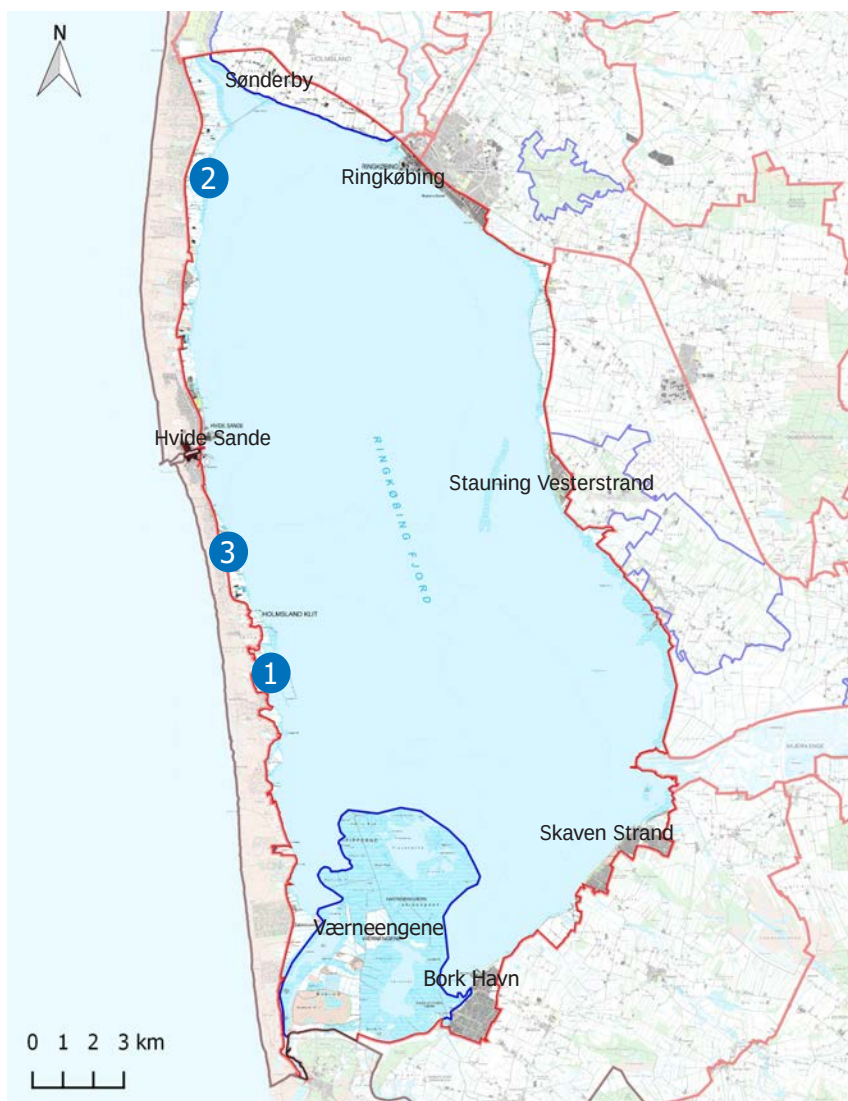
Hele fjordlandskabet er påvirket af tekniske anlæg. Set fra vest præger flere vindmøllegrupper udsigterne bl.a. ved Højmark. (billede 3).

terræn, som følger hovedvejen mellem Ringkøbing og Søndervig. Tipperne og Bjålum Klit indgår som en del af fjordlandskabet.

Der er afgrænset to delområder inden for landskabsområdet. *Holmsland Søndervig* er afgrænset nord for fjordkystlinjen og syd for Søndervig Landevej og omfatter den del af den mindre bakkeø ved Holmsland, der falder mod fjordkysten og er præget af landbrug samt hegn. *Tipperne, Værneengene og Bjålum Klit* er sammen afgrænset som et delområde med lavbundspræget strandenglandskab, hvor Bjålum Klit danner afgrænsningen til *Klitlandskabet* mod sydvest.

Signaturforklaring

- Karakterområde
- Delområde
- Kommunegrænse
- 1 Billedereferencer

Anbefalinger

Input til håndtering af landskabshensyn og landskabskarakter

Fjordlandskabet fremstår uden megen bevoksning og er friholdt for skov. Landskabet er særligt åben, og høje anlæg kan ses over store afstande.

Landskabskarakteren

Det er væsentligt, at de geologiske og kulturbetingede karaktertræk fortsat tydeligt kan aflæses i landskabet. Kulturmiljøet ved *Holmsland Sønderby* bør fremstå tydeligt. De tilknyttede lavbundsområder med afgrænsede enge og gårde langs vejene samt de store strandenge mod syd tydeliggør oplevelsen af de geologiske karaktertræk, herunder den store vandflade samt de naturværdier, fjorden indeholder.

Skovrejsning

Fjordlandskabet bør friholdes for skovrejsning, da det kan sløre de geologiske strukturer og de vide udsigter på tværs af fjordlandskabet samt svække den åbne karakter.

Skovrejsning bør undgås i det nordlige delområde *Holmsland Sønderby* samt på de store strandenge ved Tipperne.

Skovrejsning i overgangen mellem *Ringkøbing Fjordlandskab* og det omgivende landbrugslandskab bør begrænses.

Landbrugsbyggeri/stort byggeri i det åbne land

Der bør ikke opføres stort eller markant landbrugsbyggeri i landskabsområdet, da det ikke vurderes foreneligt med karakteren og den rumlige afgrænsning. Byggeri af stor og markant karakter bør placeres uden for fjordlandskabet, hvor det vurderes muligt.

Ved etablering af nødvendigt landbrugsbyggeri bør der lægges vægt på den landskabelige tilpasning, så byggeriet vil præge landskabsoplevelsen og udsigterne mindst muligt. Den samlede bygningsmasse bør fremstå ensartet og harmonisk i landskabet.

Sommerhusområderne på den østlige fjordkyst fremstår med fragmenterede grønne byrande.

Ved landbrugsbyggeri i de omgivende landskabsområder er det også nødvendigt at tage hensyn til den visuelle påvirkning af fjordlandskabet. Der bør lægges vægt på den landskabelige tilpasning, der bør fremstå ensartet og harmonisk også i de omgivende landskaber.

Byrand

Sommerhusområder og de to større byer Ringkøbing og Hvide Sande præger fjordlandskabet, mens der kun findes få landsbyer. Landsbyer og sommerhusområder i de omgivende landskabsområder ligger i synlig nærhed til fjordlandskabets afgrænsning. Det er derfor væsentligt, at udvikling eller omdannelse af sommerhusområderne og byerne i og tilstødende fjordlandskaber tilpasses landskabet, så bebyggelsens møde med landskabet er harmonisk.

Ny eller ombygget bebyggelse bør ikke fremstå markant set fra fjordlandskabet og bør i skala og karakter være tilpasset den omgivende bebyggelse.

Byranden bør i bygningsmassen have en harmonisk karakter. Beplantning kan i mindre grad i Holmsland Sønderby og nær sommerhusområder anvendes som afskærmning, men det er ikke karakteristisk for landskabet, at bebyggelsen er skjult af bevoksning.

Tekniske anlæg

Landskabsområdet bør friholdes for tekniske anlæg for at bevare den høje landskabelige oplevelsesværdi og undgå yderligere påvirkning og kumulativ effekt, da det kan påvirke den landskabelige oplevelse negativt.

Analyse

Geologiske karaktertræk

Fra klitterne nær Vinterleje Bjerg ses Ringkøbing Fjord mod øst. Terrænet mod øst hæver sig svagt ved Varde Bakkeø og Skovbjerg Bakkeø. Den store vandflade strækker sig langt mod nord og syd og er et væsentligt geologisk karaktertræk.

Bærende karaktertræk:

Landskabsområdet omfatter Ringkøbing Fjord. Fjordkystlinjen er bugtet, hvilket er et resultat af at have været en åben havkyst. De tilstødende arealer til fjorden er lavtliggende og hæver sig svagt.

Fjorden er en central vandflade, og de tilstødende arealer er lavbundsområder med drækanaler.

Geologisk dannelse og terræn

Landskabsområdets geologiske karaktertræk omfatter fjorden og fortællingen om tilblivelsen af den. Dannelsen af arealerne mod vest adskiller sig fra fjordens tilstødende arealer mod nord, øst og syd.

Fjordlandskabet startede som en åben havbugt, der senere er blevet afgrænset fra Vesterhavet af klitter. Klitterne er skabt efter århundreders voldsomme kystdannelsesprocesser. En

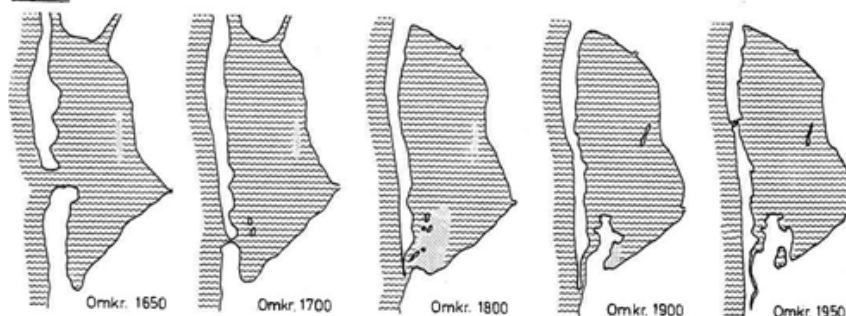
lignende geologisk fortælling er også gældende for mange af de omkringliggende fjorde, herunder Stadil Fjord og Nisum Fjord, langs Vestkysten.

Ringkøbing Fjord er den største af de vestjyske fjorde og er dannet efter den store tange, *Holmsland Klit*, blev til. Klitterne afskar den meget bugtede kystlinje, som den østlige del af fjorden fremstår med, fra Vesterhavet. Dannelsen af klitter er sket ved omfattende bølge- og strømpåvirkninger, som har skabt

aflejringer ved Vesterhavskysten (se figur nederst på denne side). Materialevandring fra nord og syd har resulteret i udvikling af Holmsland Klit, og den oprindelige åbne havbugt ved Skjern Å blev omdannet til Ringkøbing Fjord.

Skjern Ås udløb, herunder *Skjern Enge Deltalandskab*, har også medvirket til en fjord i forandring, da Skjern Å har transporteret store mængder smeltevand og dermed sediment og aflejringer til deltaet.

Figur 5

Ringkøbing Fjords udvikling i løbet af 300 år. Tegnet på grundlag af Rambusch (1900) og Geodætisk Instituts kort.

Ringkøbing Fjords dannelse. © Ringkøbings Amråd.

I baggrunden nær Skaven Strand ses udløbet fra Skjern Å og de aflejringer, som har skabt en lille tange, og som er under konstant forandring

Denne proces foregår stadig i dag og forandrer derved landskabet nord og syd for deltaet, da åen fortsat aflejrer sedimenter (se billede på denne side). Geologisk set er det vestjyske fjordlandskab dermed et ungt landskab og er under konstant forandring.

Terrænet er fladt med svagt hævede arealer langs den østlige kyst (se billede øverst på venstre side). Dette landskab er til dels tilknyttet et større slettelandskab omkring Skjern Å-systemet og til dels bakkeøerne *Varde Bakkeø* mod syd og *Skovbjerg Bakkeø* mod nord. Bakkeøerne er morænelandskaber skabt i næstsidste istid (Saale).

Jordart

Jordarten varierer, da de tilstødende landskaber er skabt på forskellig vis (se landskabskort s. 13). Fjordlandskabet på *Holmsland Klit* består hovedsagelig af flyvesand. Ved

lavbundsområderne ses saltvandssand. Ved Skjern Ås udløb består jordarten af deltasand. I resten af landskabsområdet afspejler jordarten resterne af bakkeø og består af smeltevandssand og morænesand.

Hydrologiske forhold

Landskabsområdet er domineret af Ringkøbing Fjord, som er det bærende element. Fjorden er lavvandet med brakvand. Drækanaler og strandenge præger arealerne langs kysten. Skjern Å har sit udløb til fjordlandskabet på den østlige fjordkyst, mens vandstanden i fjorden er reguleret via slusen ved Hvide Sande.

Kyst

Ringkøbing Fjord var oprindeligt en havbugt, der siden blev afsnøret ved, at tanger lukkede helt eller delvist af til havet. Ringkøbing Fjord er derfor i dag afgrænset mod Vesterhavet af *Holmsland Klit*. Der er dog

forbindelse til Vesterhavet ved slusen i Hvide Sande, som blev etableret i 1931 for at regulere vandet, der lukkes ind i fjorden. En indsejlingssluse blev også etableret. Indsejlingen fandt tidligere sted i den sydlige ende af fjorden ved Nymindégab, som ofte sandede til. Reguleringen af vandstanden har skabt kontrol over oversvømmelser og de saltholdige enge, oversvømmelserne medførte. Reguleringen har i dag også særlig fokus på de naturprægede og beskyttede områder.

Fjorden kan umiddelbart kun opleves tæt på fjordkysten. Dette er overvejende på grund af det flade terræn, der omgiver fjordlandskabet. Afstanden til modstående kyster er på det smalleste sted omkring 12 km, mens afstanden i nord-sydlig retning er omkring 28 km.

Kulturbetingede karaktertræk

Fjordlandskabet er i høj grad uden bevoksning. Kun få lave hegn står langs drækanaler på de afgræssede lavbundsområder. Nær Gammelhus Bjerger ses afgræssede marker uden hegn.

Bærende karaktertræk:

Fjordlandskabet er kendetegnet af afgræssede lavbundsområder, små dyrkede marker samt klitgårde, der ligger langs "Klitvejen". Sommerhusområder ligger spredt, og enkelte tekniske anlæg påvirker landskabsområdet.

Karaktertrækkene har oprindelse i afgræsning af lavbundsområder og regulering af vandstanden.

Landskabskarakterens oprindelse

De bærende kulturbetingede karaktertræk udspringer fra den landbrugsmæssige og ressourcemæssige udnyttelse af landskabet. Dette afspejles i de gamle klitgårde på den vestlige fjordkyst ved *Holmsland Klit* og reguleringen af vandstanden i fjorden.

De gamle klitgårde på *Holmsland Klit* blev opført omkring midten

af 1800-tallet og ligger langs "Klitvejen" i overgangen mellem klitheden og arealerne tilstødende fjorden. Arealerne ved fjorden blev udnyttet til græsning for gårdenes kreaturer.

I mindre grad præger den landbrugsmæssige udnyttelse i form af dyrkede marker fjordlandskabet. Den landbrugsmæssige udnyttelse ses i størst grad på den nordøstlige fjordkyst, hvor dyrkede marker ligger imellem afgræssede enge.

Den kulturbetingede oprindelse er også tilknyttet reguleringen af vandstanden via slusen ved Hvide Sande samt indsejlingen ved Hvide Sande. Indsejlingen startede omkring 1930, fordi indsejlingen ved Nymindesø ofte sandede til. Vandstanden i fjorden reguleres derfor ved Hvide Sande i dag, men var inden da under indflydelse af det kraftige Vesterhav og Skjern Å, der har sit udløb til fjorden centralt

i den østlige kystlinje.

Omkring store dele af fjorden har turismeudviklingen også sat sit præg på karakteren i form af blandt andet sommerhusbebyggelse. Denne udvikling er derfor en del af den senere kulturbetingede udnyttelse af landskabet.

Dyrkningsmønster

Dyrkningsmønsteret varierer fra den vestlige fjordkyst til den østlige. Den vestlige fjordkyst er tilknyttet overgangen til klitlandskabet, mens den østlige kyst knytter sig til det bagvedliggende landbrugsprægede landskab.

Mod øst er arealerne drænet og består af dyrkede marker helt ned til fjordkysten samt få afgræssede enge spredt mellem de dyrkede marker. Mod vest er drænedes afgræssede enge den generelle udnyttelse af lavbundsområderne med få spredte dyrkede marker.

Langs "Klitvejen" ligger klitgårde som en særlig bebyggelsesstruktur. Syd for Søndervig nær Tyvmose ses en klitgård omkranset af dyrkede marker.

Fjordkystarealerne er alle påvirket af vandstandsreguleringen ved Hvide Sande. I dag er vandstanden mere konstant, hvilket har muliggjort en større udnyttelse af arealerne nær fjorden.

Bevoksningsstruktur

Fjordlandskabet er generelt sparsomt bevokset og fremstår hovedsagelig med få enkelttrækkede og lave hegn langs drækanaler (se billede på venstre side). Bevoksningen fremstår lav i form af krat i de lavbundsområder, som i mindre grad er drænet og præget af strandeng.

I nogle tilfælde virker småbevoksninger skærmende for sommerhusområderne.

Bebyggelsesstruktur

Bebyggelsesstrukturen omfatter gamle klitgårde på Holmsland Klit og sommerhusbebyggelse. Enkelte gårde ligger spredt i landskabet.

Klitgårdene ligger langs Holmsland Klitvej og er orienteret mod fjorden i overgangen mellem klitlandskabet og fjordlandskabet. Klitgårdene ligger overvejende på den nordvestlige del af fjordkysten i overgangen til klitterne (se billede på denne side). Andre større gårde ligger spredt langs "Klitvejen" i den vestlige del af landskabet.

Sommerhusbebyggelse er en væsentlig del af bebyggelsesstrukturen i hele fjordlandskabet. Sommerhusene ligger overvejende samlet i klynger, men spreder sig også langs "Klitvejen" på den vestlige fjordkyst. Sommerhusområderne ligger nogle steder i forbindelse med små landsbyer med ferieboliger, som danner et ferielandskab. Disse steder er eksempelvis Søndervig, Stauning og Velling.

Ringkøbing og Hvide Sande ligger i landskabsområdet, hvor begge har en større havn. Ringkøbing

ligger mod nordøst og helt ned til kystlinjen. Hvide Sande ligger langs "Klitvejen" centralt i den vestlige del af fjordkysten.

Tekniske anlæg

Landskabet er i nogen grad præget af tekniske anlæg. I Hvide Sande står én vindmølle på Nørby Hage, og sydøst for Søndervig krydser et højspændingstracé landskabet ved Bagges Dæmning mellem Tyvmose og Kloster. En mindre vindmøllegruppe ved Holmen står i den sydlige del af landskabet mellem sommerhusområderne.

Rumlige og visuelle karaktertræk

Fjordlandskabets store åbne skala opleves langs "Klitvejen", hvor sommerhusområder og anden bebyggelse ikke begrænser udsigterne. Her ses fjorden nær Lyngvig Kirke.

Bærende karaktertræk:

Landskabsområdet har en hel åben og enkel karakter. Vandfladen fremstår i en stor skala, mens der i de tilstødende arealer er en lille til middel skala.

Der er vidtrækkende udsigter på tværs af fjorden tæt på kysten. Udsigterne begrænses i nogen grad af bebyggelse og bevoksning.

Skala og kompleksitet

Landskabet har en stor skala og et enkelt udtryk, som især er bestemt af fjordens store vandflade, terræn og landskabets få elementer.

Skalaen er overvejende stor og knytter sig til Ringkøbing Fjords vandflade. I de afgræssede arealer, der i højere grad er præget af lave hegn, er skalaen mindre, da klitterne mod vest kan afgrænse markerne til små og middelstore rum med en åben karakter mod

fjorden. Den åbne vandflade er afgørende for den rumlige og visuelle opfattelse af landskabet, samt landskabets store skala (se billede på denne side).

Landskabsområdets store skala suppleres af et enkelt udtryk. Det flade terræn, strukturerede drækanaler og et enkelt dyrkningsmønster, der overvejende er dyrkede marker mod øst og afgræssede enge i vest, resulterer i en enkel karakter. Bebyggelsen fremstår også primært som velafgrænsede sommerhusområder og klitgårde, der har en enkel bebyggelsesstruktur.

Rumlige afgrænsning

Den rumlige afgrænsning af landskabsområdet bestemmes i høj grad af fjorden og det omkringliggende terræn og bevoksningsstruktur. Fjordlandskabet fremstår generelt som ét stort rum (se billede øverst på højre side).

Mod vest skaber klitterne en afgrænsning mod Vesterhavet og en veldefineret ramme omkring fjorden. Mod syd rejser Bjålum Klit sig i landskabet og skaber en ramme i den sydlige retning. Mod nord og øst skaber bevoksningen af hegn en afgrænsning mellem landskabsområderne. Terrænet i det tilstødende landskabsområde *Lønborg Landbrugsflade* mod øst er fladt, og bevoksningsstrukturen har derfor stor betydning for den rumlige afgrænsning, mens det nordlige terræn på Holmsland stiger svagt og supplerer den rumlige afgrænsning mod nord.

Udsigter

Hele fjordlandskabet rummer særlige udsigter, der skifter i udtryk i forhold til de modstående fjordkysters geologiske og kulturbetingede karaktertræk.

Fra den østlige fjordkyst er der udsigter til det vestlige klitlandskab, hvor klitterne hæver sig

Syd for Hvide Sande opleves tekniske anlæg i form af vindmøller mod øst ved Lem Kær. Fra store dele af fjorden er vidtrækkende udsigter en del af landskabsbilledet.

over vandfladen og danner baggrund for udsigterne (se billede nederst på denne side). Mod syd rejser Bjålum Klit sig i landskabet og danner ligesom de vestlige klitter en særlig baggrund for fjordlandskabets udsigt.

Fra den vestlige fjordkyst er der udsigter til Skjern Enge samt et mere bevoksningspræget landskab.

Visuel påvirkning

Der er en visuel påvirkning fra tekniske anlæg i hovedparten af landskabsområdet, overvejende fra anlæg i de omkringliggende landskabsområder.

Fra *Holmsland Klit* påvirker større vindmøllegrupper mod øst og nord landskabsbilledet. Dette er blandt andet vindmøllegrupperne ved Vognkær og Rindum Enge, ved Lem Kær og Velling Mærsk (se billede øverst på denne side). Afstanden til vindmøllerne er dog stor,

hvilket formindsker den visuelle påvirkning. En mindre vindmøllegruppe ved Hvide Sande Nordhavn påvirker også det vestlige fjordkystlandskab.

Set fra den østlige kyst mod vest opleves færre tekniske anlæg, som i mindre grad påvirker den visuelle oplevelse af landskabet (se billede nederst på denne side).

Fra øst opleves den visuelle påvirkning i mindre grad. Her er der udsigt til Klitlandskabet nord for Skaven Strand.

Delområder

I delområdet Holmsland Sønderby ligger gårdene spredt langs vejene. Terrænet er orienteret mod fjorden. Her ses en række af gårde ved Sønderby.

Der findes to delområder i landskabet, hvor de bærende karaktertræk adskiller sig væsentligt fra landskabsområdet.

D04-1: Holmsland Sønderby

Syd for Søndervig Landevej i den nordlige del af fjordlandskabet er landskabet afgrænset som et delområde, som *Holmsland Sønderby*, da de bærende karaktertræk adskiller sig væsentligt fra det øvrige landskabsområde og ligger i relation til fjorden. Delområdet fremstår som et landbrugslandskab på et svagt hævet terræn med mange hegn. Området følger fjordkystlinjen/cykelstien mod syd og vest, og mod øst er grænsen bestemt af Vonå.

Delområdet ligger i overgangen til den mindre rest af bakkeø ved Holmsland og er geologisk set en del af den mindre bakkeø, der udgør området mellem Ringkøbing og Stadil Fjord.

Landskabet er i høj grad kendetegnet af landbrug og dyrkede marker, der indrammes i mindre rum af hegn, som skaber en lille skala med et enkelt udtryk. Bebyggelsesstrukturen er særligt præget af en øst-vest gående række af gårde. Disse udgør et særligt kulturlandskab ved landsbyen Sønderby på højderyggen (se billede på denne side). Gammel Sogn Kirke opleves som et orienteringspunkt i fjordlandskabet. Lavbundsområder grænser ned til fjorden og er præget af eng.

Delområdets visuelle karakter er i høj grad præget af udsigterne over fjorden, da det svagt hævede terræn er orienteret mod fjorden og flere steder skaber rum, der åbner op til fjorden. Samtidig kan de mange hegn begrænse udsigterne både mod nord og syd. Nær Bagges Dæmning er området ofte i høj grad præget af rekreative aktiviteter.

D04-2: Værneengene, Tipperne og Bjålum Klit

I den sydlige del af fjorden breder et stort lavbundsområde og klit sig ud i fjorden. Lavbundsområderne er *Værneengene* og *Tipperne*, mens klitterne betegnes *Bjålum Klit*. Området adskiller sig fra det øvrige fjordlandskab med klitter og store afgræssede lavbundsområder. Delområdet adskiller sig også fra *Klitlandskabet*, da Nyminde Strøm tydeligt adskiller det fra det øvrige klitlandskab.

Delområdet fremstår med et småbakket klitlandskab samt store afgræssede strandenge og naturområder (se billede øverst på højre side). Denne del af fjorden er dannet i løbet af de sidste 400 år som følge af sandflugt og ændrede vandstrømme. For 400 år siden var forbindelsen fra Ringkøbing Fjord til Vesterhavet lige nord for Tipperne, men da udløbet sandede til og sand føg mod øst, dannedes Tipperne og

Delområdet Værneengene, Tipperne og Bjålum Klit har med strandengene og de store naturprægede områder en stor rekreativ værdi. Nordladen er et naturligt pitstop for cyklister.

Værneengene. I læ for sandet forekom marskdannelser. I dag er områdets vandstand styret af slusen ved Hvide Sande.

en naturpræget afgrænsning af landskabet, der begge rejser sig markant i landskabet.

De afgræssede enge og strandenge har i historisk perspektiv været et væsentligt indtægtsgrundlag for beboerne på *Holmsland Klit*, idet hø herfra blev skibet ud som handelsvare. Inden reguleringen af vandstanden var lavbundsområderne ofte under vand og særligt saltholdige. Området er sparsomt bebygget, men tre steder på Værneengene er der gennem tiden anlagt områder med små, primitive jagt- og fiskehytter, der i dag har karakter af fritidsboliger.

Delområdet visuelle karakter er i høj grad præget af de flade engarealer, der udgør Værneengene (se billede nederst på denne side). Den åbne karakter skaber vide udsigter over fjorden mod nord. Mod syd og vest skaber Bjålum Klit og *Klitlandskabet*

Værneengene og Tipperne er præget af store strandenge, som opleves i forlængelse af fjorden.

Vurdering

Landskabskarakterens styrke

Vurderingsparametre

- Tilstedeværelse og tydelighed af bærende karaktertræk
- Tydelighed af den kulturbetingede oprindelse
- Samspil mellem de geologiske og kulturbetingede karaktertræk

Særligt karakteristisk

K04-1: Ringkøbing Fjordlandskab

I hovedparten af landskabsområdet optræder de bærende karaktertræk særligt tydelige i form af et åbent fjordlandskab med tilstødende flade til svagt hævede arealer med afgræssede enge. Lavbundsområderne er i høj grad friholdt for bevoksning, og bebyggelsen ligger spredt langs vejene. Sommerhusområderne er et senere kulturbetinget karaktertræk, hvilket er en del af de bærende karaktertræk.

Fjordkysten er præget af en naturlig dynamik, hvor lavbundsområderne fremstår med afgræssede enge eller høstet (se billede på højre side). Klitgårdene ses stadig tydeligt i landskabet og afspejler i høj grad den kulturbetingede oprindelse. Sommerhusområderne er en del af den senere kulturbetingede fortælling, men kan nogle steder svække den tidligere

kulturbetingede oprindelse, da den oprindelige gårdstruktur nær fjorden kan være utydelig.

Samspillet mellem de geologiske og kulturbetingede karaktertræk er overvejende god, da de afgræssede enge i vest præger lavbundsområderne (se billede på denne side). Flere steder har drækanaler muliggjort dyrkede marker, som kan svække samspillet.

Kontrasterende

K04-2: Holmsland Sønderby

Delområdet på Holmsland adskiller sig fra det øvrige landskabsområde og er vurderet *kontrasterende*. Området har en landbrugspræget karakter med en struktureret bevoksning af hegn. Bebyggelsesstrukturen består af spredte gårde, som danner en tydelig struktur.

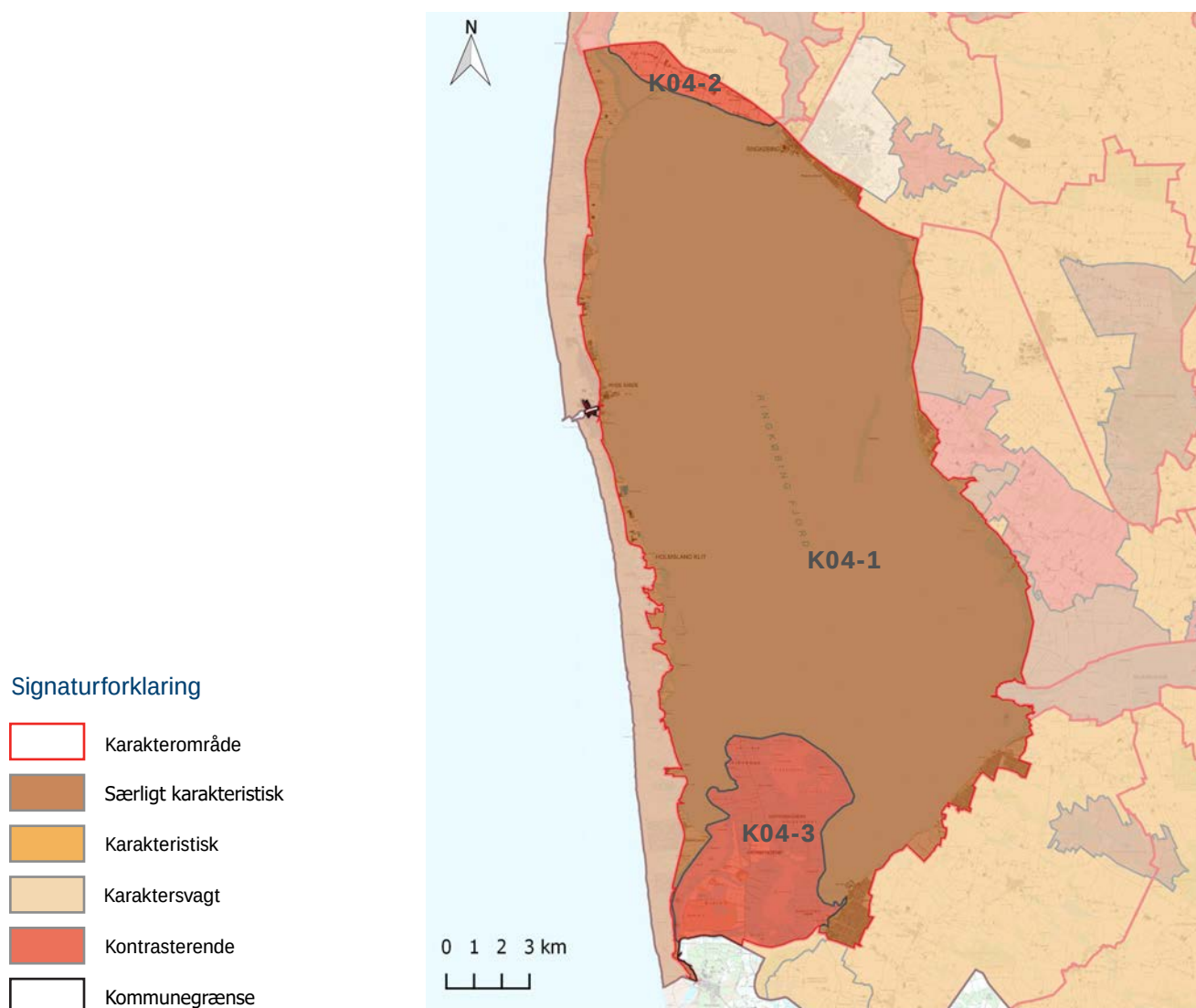
Den kulturbetingede oprindelse ses i form af dyrkede marker

De afgræssede enge er særligt tydelige på den vestlige kyst, som her ses nær Sønder Lyndvig.

De vestlige lavtliggende arealer er særligt karakteristiske med afgræssede enge eller høslet, som ses her nær Bjerregård i den sydvestlige del af fjorden.

I delområdet Holmsland Sønderby ligger gårde langs vejene. Her ses en gård nær Gammelsogn.

med en tydelig hegnstruktur og bebyggelsesstruktur med placering af gårde langs vejene (se billede på denne side). Markstørrelserne er også i høj grad som på opdyrkningsstidspunktet og repræsenterer derfor en høj tydelighed af den kulturbetingede oprindelse.

Samspillet mellem de geologiske og kulturbetingede karaktertræk er god, da dyrkede marker præger de mere tørre jorde på den hævede bakke.

K04-3: Værneengene, Tipperne og Bjålum Klit

Værneengene, Tipperne og Bjålum Klit er vurderet *kontrasterende*, da områdets geologiske karaktertræk og skala med afgræssede enge adskiller sig fra det øvrige landskabsområde.

Tydeligheden af den kulturbetingede oprindelse ses i nogen grad

i dag, da en stor del af området fremstår som afgræsset strandeng (se billede på højre side). Området er i dag også en del af et større naturbeskyttelsesområde. Området er overvejende friholdt for bebyggelse, og kun små jagthytter er etableret og knytter sig til den kulturhistoriske oprindelse.

De afgræssede enge og naturområdet afspejler et godt samspil mellem de geologiske karaktertræk, herunder de lavtliggende vådområder, og de kulturbetingede karaktertræk med afgræssede enge eller områder henlagt som naturområde.

Værneengene fremstår med store strandenge, som er præget af græsning eller ligger hen som naturområder.

Landskabskarakterens tilstand

Vurderingsparametre

- De kulturbetingede karaktertræks intakthed i forhold til landskabskarakterens oprindelse
- Vedligeholdelsesmæssig tilstand af de bærende karaktertræk
- Graden af visuel påvirkning

God tilstand

T04-1: Ringkøbing Fjordlandskab
Hovedparten af de kulturbetingede karaktertræk i *Ringkøbing Fjordlandskab* har *god* intakthed i forhold til landskabskarakterens oprindelse. Arealerne mod vest er defineret som lysåbne græsningsarealer, og bebyggelsen er stadig tydelig langs "Klitvejen".

Den vedligeholdelsesmæssige tilstand er vurderet *god*, da lavbundsområderne fremstår afgræssede.

Fjordlandskabet vurderes generelt *moderat* visuelt påvirket af tekniske anlæg, da området er påvirket af vindmøller, især i de omkringliggende landskabsområder mod øst og nord. Få store landbrugsbyggerier påvirker fjordlandskabet. De landbrugsbyggerier, der ligger i landskabsområdet, er lave og delvist skjult af bevoksning (se billede på højre side). Fjorden

er *mindre* påvirket af tekniske anlæg mod Vesterhavet.

T04-2: Holmsland Sønderby
I delområdet *Holmsland Sønderby* er intaktheden af landskabskarakterens oprindelse vurderet *god*. Det ses i landbrugs udnyttelse af landskabet i form af små dyrkede marker indrammet af hegn.

Den vedligeholdelsesmæssige tilstand af de bærende karaktertræk er *god*, da strukturerne af hegnene er god, og markstørrelserne vurderes som på dyrkningstidspunktet. Bebyggelsesstrukturen bestående af små gårde langs vejene afspejler ligeledes en *god* vedligeholdelsesmæssig tilstand.

Den visuelle påvirkning fra tekniske anlæg er generelt *moderat*. Flere vindmøllegrupper i de omgivende landskabsområder ved Lemkær, Vognkær, Rindum Enge og Holmen påvirker

landskabsområdet visuelt. Afstanden mellem fjordkysterne og dermed udsigten til de tekniske anlæg er dog så lang, at den visuelle påvirkningsgrad mindskes.

T04-3: Værneengene, Tipperne og Bjålum Klit

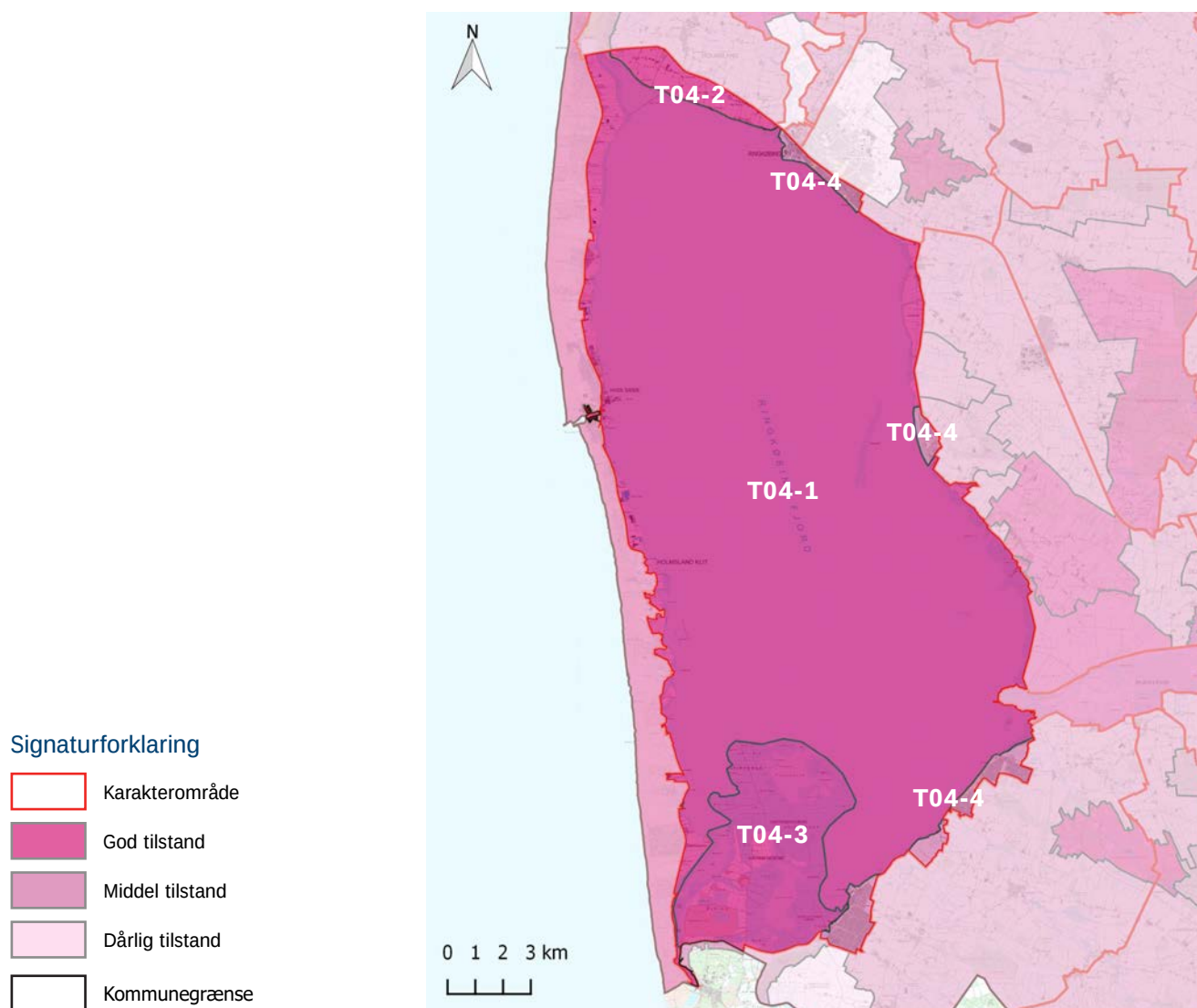
De store enge og Bjålum Klit fremstår med en *middel* til *god* intakt strandengskarakter. Bebyggelsesstrukturen af små jagtthytter og fritidsboliger er intakt i forhold til landskabskarakterens oprindelse (se billede nederst side 132).

Hovedparten af strandengene ligger naturligt hen, er ikke drænet og er overvejende friholdt for bevoksning. Dette resulterer i en *god* vedligeholdelsesmæssig tilstand.

Landskabet er i *mindre* grad visuelt påvirket. Påvirkningen er fra de omkringliggende landskaber mod nordøst.

Landbrugbyggeri nær Gammelhus Bjerg ses i baggrunden og ligger lavt i landskabet og delvist skjult af bevoksning.

Hovedparten af den østlige fjordkyst er præget af sommerhuse og ferielandskaber som her ved Kosig sydøst for Værneengene.

Middel tilstand

T04-4: Sommerhusområder og Ringkøbing

De kulturbetingede karaktertræks intakthed i forhold til landskabskarakterens oprindelse er vurderet i *middel* tilstand på den østlige fjordkyst. Dette skyldes, at denne del af landskabsområdet i høj grad er præget af sommerhusbebyggelse, og de afgræssede enge er blevet fortrængt af dyrkede marker og udvikling af ferielandskab (se billede øverst på denne side). Intaktheden er derfor svækket.

Den vedligeholdelsesmæssige tilstand af de bærende karaktertræk fremstår i *middel* tilstand.

Sommerhusområderne har ofte en grøn karakter med grønne områder og bevoksning. Bebyggelsesranden har også en grøn kant, som resulterer i, at sommerhusområderne optræder mindre i landskabsbilledet og har en

mindre visuel påvirkningsgrad.

Den visuelle påvirkning fra de omkringliggende landskabsområder vurderes *moderat*, da vindmøller generelt ses i landskabsbilledet.

Nær Nordliden ses de afgræssede enge og de gamle jagthytter, der nu er fritidsboliger.

Fra klitterne nær Nymandsbjerg er der vide udsigter over fjorden med vindmøller, som påvirker landskabsbilledet. På billedet ses vindmøllerne ved Holmen.

Landskabskarakterens oplevelsesmuligheder

Oplevelsesparametre

- Stedbunden: Oplevelsen knytter sig til et afgrænset landskab.
- Udsigt: Områder præget af udsigter ud over det sædvanlige.
- Enkeltelement: Oplevelsen består af et element i landskabet.
- Udsigtspunkt: Punkter med en særlig udsigtsmulighed.

Oplevelsen har typisk reference til landskabets geologiske eller kulturhistoriske fortælling eller særlige naturindhold.

Stedbunden

V04-1: Fjorden

Fjorden og hovedparten af de tilstødende lavbundsarealer giver landskabet en *særlig karakter og oplevelsesværdi*.

Oplevelsesværdien er særligt tilknyttet Ringkøbing Fjords geologiske fortælling om udviklingen fra en åben havkyst til en nu lukket fjord. Vandreguleringen af fjorden har indflydelse på de geologiske strukturer som vandstand og kystlinje, og de geologiske oplevelsesværdier er derfor i konstant udvikling. Nær Skjern Å's udløb er fjorden også i konstant forandring, idet aflejringer fra åen resulterer i en fjordkystlinje, der ændrer sig.

Oplevelsesværdien knytter sig også til den kulturhistoriske fortælling om indsejlingen og vandreguleringen, hvilket har haft stor indflydelse på, hvordan fjorden ser ud i dag. Inden

gennemsejlingsslusen i Hvide Sande blev gennemført, var Ringkøbing og Ringkøbing Havn påvirket af, at indsejlingen ved Nymindégab konstant sandede til, og skibe kunne derfor ikke sejle til Ringkøbing. Regulering af vandstanden i fjorden blev etableret, og i dag ser man effekterne i de særlige naturområder, især ved Tipperne. De afgræssede lavbundsområder og klitgårdene ses også stadig tydeligt i landskabet og formidler den kulturhistoriske fortælling.

Ringkøbing Fjord har som den største fjord på Jyllands vestkyst vide udsigter, hvor landskabsoplevelsen især er tilknyttet den store vandflade (se billede på højre side). Landskabets oplevelsesværdi suppleres også af rekreative stier, som gør det muligt at komme fjorden rundt.

V04-2: Holmsland Sønderby

Holmsland Sønderby ligger i den nordlige del af fjordlandskabet

på Holmsland og har en *særlig oplevelsesværdi*, der knytter sig til det særlige kulturmiljø ved Sønderby. Bebyggelsen ligger som gårde på række i et taktfast mønster langs vejen på højderyggen i øst-vestgående retning.

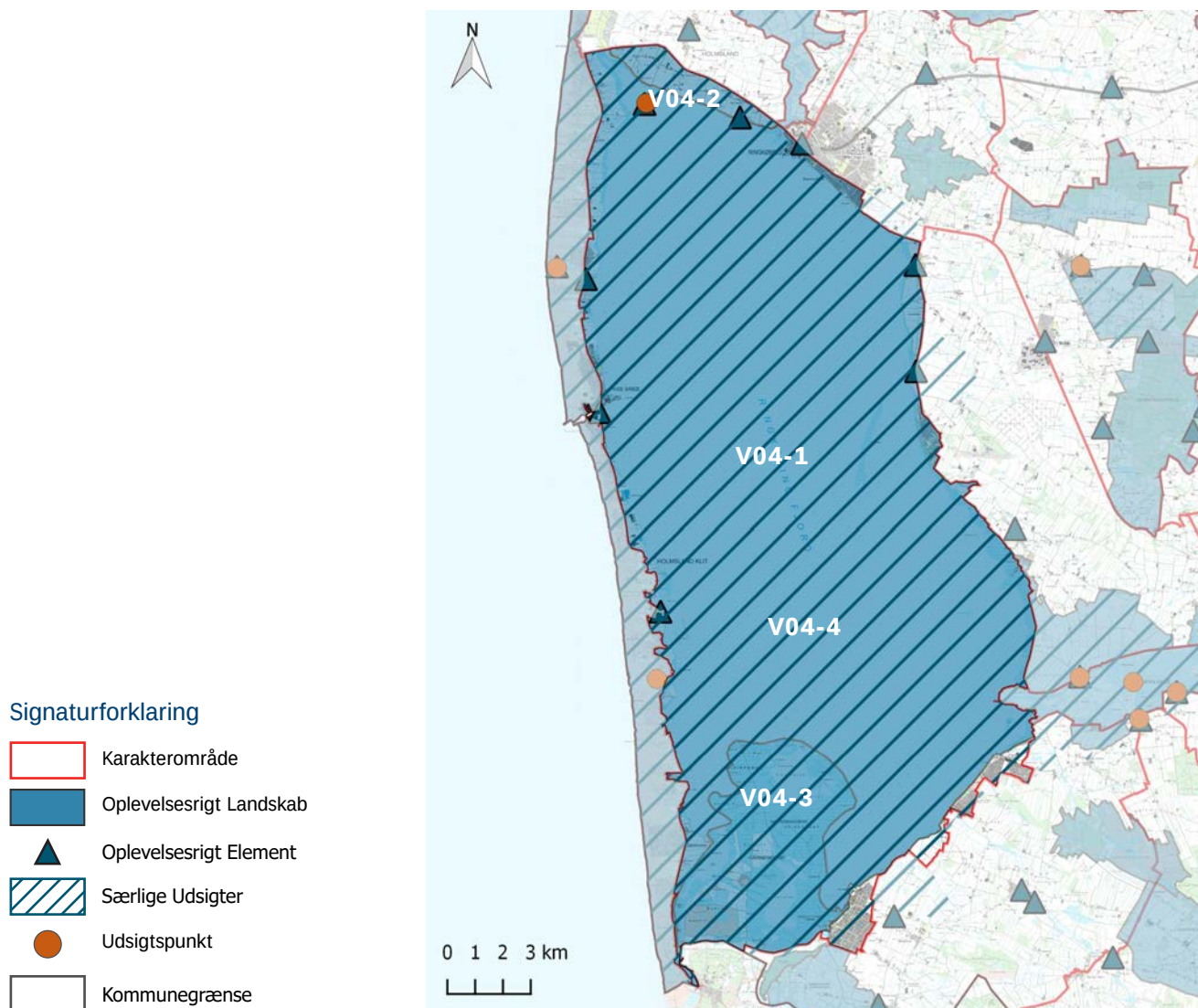
V04-3: Værneengene, Tipperne og Bjålum Klit

Værneengene og Tipperne omfatter store områder af strandenge, som sammen med Bjålum Klit skaber en *særlig oplevelsesværdi*, der både knytter sig til den geologiske og kulturhistoriske fortælling.

Den geologiske fortælling går 200-300 år tilbage, hvor området blev dannet ved en kombination af sandflugt og marskdannelser. Den kulturhistoriske fortælling ses stadig i form af mange diger, kaldet "værn", der blev opført omkring år 1800 af beboerne i Sønder Bork for at standse sandflugten. Jagt og høslæt var også en vigtig del af

Imellem sommerhusområderne på den østlige fjordkyst er der vide udsigter ud over fjorden mod syd, vest og her mod nord nær Hemmet Strand, som i mindre grad er visuelt påvirket af tekniske anlæg.

Bjålum Klit ses i baggrunden og danner sammen med Værneengene og Tipperne en særlig oplevelsesværdi.

lokalbefolkningens udnyttelse af området inden området blev fredet.

Landskabskvaliteterne knytter sig til naturen. Her er den nordlige del af området, Tipperne, udpeget fuglereservat, der kan opleves fra flere fugletårne. Den sydlige del af området, Værneengene, blev fredet i 1974. Strandengene indgår i udsigterne, og på grund af deres flade ubevoksede karakter forstærkes den store skala, som fjorden skaber.

Særlige udsigter

V04-4: Fjorden og det tilknyttede flade terræn

I hele fjordlandskabet er *særlige udsigter* en del af landskabsområdets kvaliteter. Den store vandflade skaber lange kig på tværs af fjorden og til de tilstødende landskabsområder *Klitlandskabet* og *slettelandskaberne* mod øst. Klitterne indrammer udsigterne mod vest.

Udsigtspunkter

Bagges Dæmning

Bagges Dæmning ligger i den nordøstlige del af fjorden. Her er det muligt at få lange kig over hele fjorden, samt Søndervig mod nord og Ringkøbing mod øst. Bagges Dæmning er et tidligere forsøg på at inddæmme og afvande fjorden yderligere til landbrug, men det mislykkes efter en stormflod ødelagde dæmningen. I dag går der en bro ved dæmningen, og broen er del af en 10 km cykelrute langs kysten og gennem Søndervig.

Enkeltelementer

Kirker

Gammel Sogn Kirke og Lyngvig Kirke står tæt på fjordkysten og er synlige i størstedelen af fjorden. Begge kirker fungerer derfor som et orienteringspunkt i landskabet og repræsenterer et kulturhistorisk element.

Gammel Sogn Kirke har siden 1200-tallet stået ved Ringkøbing

Fjord og er bygget på et område, der har været bebygget i vikingetiden. Kirken har tidligere været anvendt som sømærke (se billede øverst på højre side).

Hvide Sande sluseanlæg

Hvide Sande opstod rundt om slusen i 1930'erne, og etableringen af både gennemsejlingsslusen og afvandingsslusen har været væsentlig for, hvordan fjordlandskabet ser ud i dag.

Flytningen af gennemsejlingen til Ringkøbing Fjord var længe undervejs, og forslaget til gennemgravningen midt på klittangen går helt tilbage til 1779. Inden da foregik gennemsejlingen ved Nymindegab (se billede nederst på højre side). Hvide Sande var allerede på dette tidspunkt navnet på klitten på grund af det karakteristiske hvide sand. I 1931 åbnede slusen endeligt, hvilket også betød, at sejladsen til Ringkøbing atter blomstrede.

Udsigt til Gammel Sogn Kirke fra Gammel Sogn mod syd. Kirken ligger nær fjorden, hvor den er et tydeligt orienteringspunkt i fjordlandskabet.

Afvandingsslusen hjælper med at regulere vandmængden i fjorden, der ellers i høj grad har været påvirket af Vesterhavet. Tidligere har højvande i havet presset vand ind i fjorden og sat engarealerne under vand og samtidig forhøjet saltholdigheden i fjorden i perioder. Slusen har dermed gjort opdyrkning af engarealerne muligt.

I dag er sluse-praksissen i høj grad også præget af målsætningen om at forbedre fjordens miljøtilstand. Sluse-praksissen har gennem årenes løb forbedret sig, og en større udskiftning af vand har genskabt et mere robust økosystem. Saltindholdets forøgelse har også medvirket til flere marine arter af planter og dyr. Dette har forbedret de store strandenge, som ses i den sydlige del af området.

Den tidligere indsejling til fjorden ses her ved Nyminde Strøm.

Landskabskarakterens sårbarhed

Vurderingsemner

- Landskabskarakteren
- Skovrejsning
- Landbrugsbyggeri/stort byggeri i det åbne land
- Byrand
- Tekniske anlæg

Landskabskarakteren

Landskabskarakteren vurderes generelt sårbar over for ændringer og udviklingstiltag, da det kan ændre den meget enkle og åbne karakter. Selv små ændringer kan påvirke landskabet og blive meget synlige og/eller bryde den enkle karakter.

De *særlige udsigter* er sårbare over for ændringer og opleves fra hele fjordlandskabet. Det er væsentligt, at de omgivende landskabsområder ses i sammenhæng med fjordlandskabets udsigter. Ændringer i de omgivende landskabsområder kan påvirke dette landskabsområde negativt.

Delområdet *Værneengene, Tipperne og Bjålum Klit* er sårbart over for ændringer, der bryder strandengenes åbne karakter, der er friholdt for bebyggelse og tekniske anlæg.

Delområdet *Holmsland Sønderby*

vurderes i nogen grad sårbart over for ændringer, da området har en særlig kulturhistorisk fortælling. Dette ses især i bebyggelses- og hegnstrukturerne. Der bør derfor tages væsentlige hensyn til delområdets lille skala, særlige bebyggelsesstruktur og udsigtskiler. Det er her også vigtigt, at ændringer i området ikke medfører betydelig visuel påvirkning på fjorden og de omgivende landskabsområder, som *Klitlandskabet*, der har en visuel forbindelse til delområdet.

Skovrejsning

Landskabet er generelt sårbart over for skovrejsning, da skov og anden bevoksning ikke er en del af landskabskarakteren, og selv små områder med skovrejsning vil ændre landskabskarakteren markant.

Nogle steder findes bevoksninger i overgangen mellem fjordlandskabet og det omgivende landbrugslandskab

som ved Stauning mod øst og Anerbjerger Plantage mod syd. Omkring sommerhusområderne findes også småbevoksninger. Disse steder forstærker det den rumlige og visuelle overgang mellem landskabsområderne.

Holmsland Sønderby er sårbart over for skovrejsning, da den bærende bevoksningsstruktur er defineret af hegn. I denne del af fjordlandskabet vil selv mindre skovrejsning medføre en betydelig ændring i landskabskarakteren.

Ved *Tipperne, Værneengene og Bjålum Klit* vurderes området sårbart over for skovrejsning, da det vil bryde landskabets særligt åbne karakter og vidtrækkende udsigter.

Landbrugsbyggeri/stort byggeri i det åbne land

Fjordlandskabet vurderes generelt sårbart over for nyt landbrugsbyggeri, da

Sommerhusområderne og de tilknyttede campingspladser og bygninger som badelandet der ses her ved Årgab, fremstår nogle steder markant i fjordlandskabet. ,

landskabsområdet i høj grad er friholdt for landbrugsbyggeri og kun med få klitgårde.

Lavbundsområderne har en særlig åben karakter, og i tilknytning til det flade terræn, betyder det, at nyt byggeri vil være særligt tydeligt på tværs af fjorden og præge udsigterne. Karakteren er ligeledes kendetegnet ved sparsom bebyggelse, som betyder, at alene tilførsel af byggeri kan bryde karakteren. Fjordlandskabet er derfor sårbart over for nyt byggeri selv i mindre skala.

De visuelle landskabskvaliteter er særlig sårbare over for markant byggeri, ikke kun i fjordlandskabet, men også i de omgivende landskabsområder. De omgivende landskabsområder hæver sig svagt i landskabet, hvilket gør, at landbrugsbyggeri i de omkringliggende landskabsområder kan være synlige i fjordlandskabet. Dette kræver

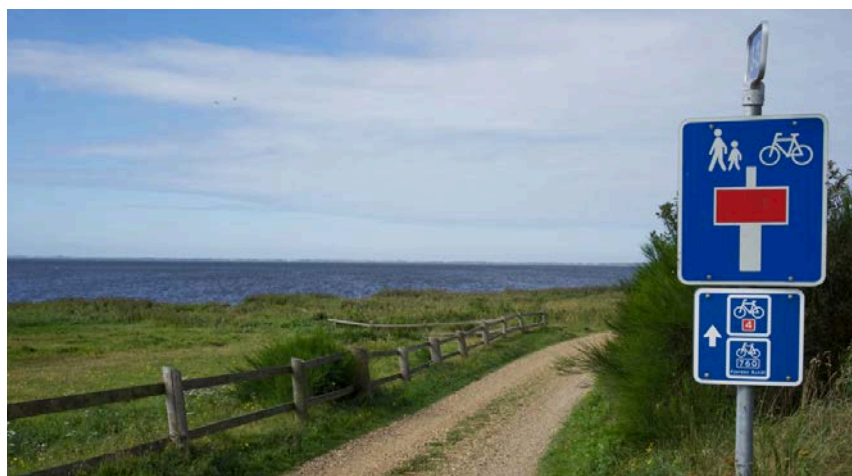
en konkret vurdering.

Bevoksning kan medvirke til at skjule byggeri i de tilgrænsende landskabsområder, men kun til dels, da bevoksning ikke er en del af karakteren. Derfor kan stort byggeri være særligt markant set fra fjordlandskabet og påvirke den visuelle oplevelse.

I området *Holmsland Sønderby* er det især de kulturhistoriske strukturer, som afspejler

en karakter af lille skala med udsigtskiler til fjorden. Denne karakter bevirker, at området vurderes sårbart over for nyt byggeri. Nyt byggeri vurderes kun muligt, når det sker med særlig hensyn til den kulturhistoriske reference og struktur, og at udsigtskilerne til fjordlandskabet ikke påvirkes negativt.

Langs *Klitlandskabet* er landskabet kendetegnet af klitgårde i lille til middelstor skala. Nyt byggeri

Holmsland Sønderby er en del af et særligt kulturmiljø, og delområdet fremstår med en særlig oplevelsesværdi, som er understøttet af rekreative ruter og andre aktiviteter.

Fra den nordøstlige fjordkyst er der udsigt til Ringkøbing, som fremstår med en fragmenteret grøn byrand.

skal placeres i tilknytning til eksisterende og fremstå ensartet og harmonisk i landskabet.

Af hensyn til de *særlige udsigter* er det en forudsætning for ovenstående vurdering, at byggeri fremstår samlet, ensartet og harmonisk.

Byrand

I fjordlandskabet ligger Hvide Sande og Ringkøbing samt flere sommerhusområder. Landsbyerne og ferielandskaberne Søndervig, Stauning og Velling grænser ned til landskabsområdet og indgår i udsigterne og oplevelsen af landskabet.

Landskabskarakteren kan være sårbar over for byudvikling eller ændringer i både landsbyerne og sommerhusområderne, hvis der ikke tages hensyn til det omgivende landskab.

Det er væsentligt, at ny eller

ombygget bebyggelse i randen af sommerhusområderne, ferielandskaberne og byerne ikke virker markant set fra det øvrige landskabsområde, og at byen dermed har et ensartet og harmonisk møde med landskabsområdet. Sommerhusområder og ferielandskaber bør ikke medvirke til yderligere visuelle påvirkninger i fjordlandskabet.

Tekniske anlæg

Landskabsområdet vurderes sårbart over for nye tekniske anlæg både i og uden for landskabsområdet og ligeledes i både stor til lille skala. Landskabet er særligt kendetegnet ved vidtrækkende udsigter, som kan blive påvirket af tekniske anlæg.

Landskabsområdet er visuelt påvirket af tekniske anlæg i de omgivende landskabsområder, hvor især vindmøller er en del af landskabsbilledet. I den nordlige del af fjorden påvirker industri i Ringkøbing i høj grad

fjordlandskabet. Nye anlæg, både i fjordlandskabet og de omkringliggende landskabsområder, kan medføre en betydelig kumulativ effekt. Der bør på denne baggrund værnes om, at landskabet ikke tilføres tekniske anlæg, der forringer fjordlandskabets særlige kvaliteter.

Der bør være opmærksomhed på, at mindre tekniske anlæg som mindre master og husstandsvindmøller kan medvirke til en yderligere teknisk påvirkning. Det kan også medvirke til en kompleks teknisk påvirkning på landskabet, som vil påvirke oplevelsesværdi og udsigter. Derfor vurderes landskabsområdet også sårbart over for små eller middelstore tekniske anlæg.

Ligeledes skal der være varsomhed med placering af tekniske anlæg i overgangen til fjordlandskabet i de omgivende landskaber, som kan påvirke dette landskabsområde.

Fjorden er præget af tekniske anlæg, som blandt andet står i Ringkøbing. Fra Holmsland Klitvej nær Holmsland Klitby ses Ringkøbing og industribygninger til højre i billedet. Til venstre i billedet står vindmøllegrupper ved Rindum Enge og Vognkær.

Samlet vurdering

Mål for landskabets karakter

Målsætningen af landskabets karakter

- er udtryk for en sammenvejning af de gennemførte vurderinger.
- peger på, om landskabets karakter bør vedligeholdes, beskyttes, ændres og/eller forbedres for at opretholde landskabets kvaliteter, herunder særlige karaktertræk og oplevelsesværdier.

Mål: Beskyt landskabskarakter

M04-1: Ringkøbing Fjord

Hele Ringkøbing Fjord og hovedparten af de tilknyttede lavbundsområder har fået målsætningen *beskyt*. Dette er fordi fjordlandskabet fremstår *særligt karakteristisk*, og hovedparten af landskabsområdet med undtagelse af sommerhusområderne i sydøst desuden rummer *særlige landskabelige oplevelsesværdier*.

Målsætningen betyder, at der kun bør ske ændringer/tiltag i området, der medvirker til at beskytte eller styrke de bærende karaktertræk. Dette er eksempelvis at bevare eller fremhæve den åbne karakter, det flade terræn og de særlige udsigter. Målsætningen betyder også, at der bør lægges vægt på, at området i mindst muligt omfang tilføres visuel påvirkning både i og uden for landskabsområdet.

M04-2: Værneengene, Tipperne og Bjålum Klit

Den sydlige del af fjorden har fået målsætningen *beskyt*. Her rummer landskabet *særlige oplevelsesværdier* og er i *god tilstand*.

Målsætningen betyder, at ændringer/tiltag i området kun bør ske, når det medvirker til at bevare eller styrke karakteren eller de udpegede særlige oplevelsesmuligheder. Tipperne skal beskyttes som en tydelig geologisk og kulturhistorisk struktur i Fjordlandskabet. Målsætningen betyder ligeledes, at der bør tilføres mindst mulig visuel påvirkning både i og uden for dette område. Dette omfatter både dette landskabsområde og de omgivende landskabsområder.

M04-3: Holmsland Sønderby

Holmsland Sønderby er vurderet at være *særligt oplevelsesrigt* med en særlig kulturhistorisk fortælling og har derfor fået

målsætningen *beskyt*.

Målsætningen betyder, at der kun bør ske ændringer/tiltag i området, der medvirker til at beskytte eller styrke de bærende karaktertræk og ikke sløre eller forringe de særlige fortællinger, som delområdet rummer. Målsætningen betyder ligeledes, at der bør tilføres mindst mulig visuel påvirkning både i og uden for delområdet.

M04-4: Sommerhusområder

Sommerhusområderne, som hovedsagelig ligger på den østlige fjordkyst, har fået målsætningen *beskyt*. Sommerhusområderne er vurderet *særligt karakteristiske*, da de er en del af de bærende karaktertræk og vurderet i *middel tilstand*. Sommerhusområdernes særlige karakteristika knytter sig også til fjorden.

Målsætningen betyder, at der kun bør ske ændringer i

Fjordlandskabet er særligt oplevelsesrigt. Udsigterne opleves eksempelvis her nær Skaven Strand på den østlige fjordkyst.

Værneengene og Tipperne er rig på oplevelsesmuligheder og har fået målsætningen beskyt. Her ses et udflugtssted kaldet Nordladen på Værneengene.

områderne, der ikke forringer eller slører de særlige karaktertræk og oplevelsesværdier, som fjordlandskabet rummer. Ændringer i sommerhusområderne bør derfor i mindst muligt omfang påvirke det tilknyttede fjordlandskab.

Mål: Beskyt udsigt

M04-5: Særlige udsigter

Hele Fjordlandskabet er præget af *særlige udsigter* på tværs af fjorden. Udsigterne går på tværs af landskabsområderne. Udsigterne har fået målsætningen *beskyt*.

Beskyttelsesmålsætningen betyder, at der ikke bør ske ændringer, der begrænser eller forringer udsigterne eller udsigtsmulighederne. Målsætningen betyder ligeledes, at der bør være opmærksomhed på, at visuelle påvirkninger både i dette landskabsområde og i de omgivende landskabsområder ikke påvirker udsigterne.

Den vestlige fjordkyst ses her fra klitterne fra Vinterleje Bjerg, hvor der er mulighed for vidtrækkende udsigter.